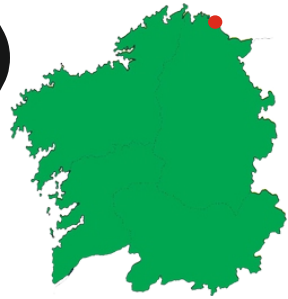

COSTA DE BURELA (A PÉ)

Adela Leiro, Mon Daporta
marzo 2019

Distancia: 6,5 km (lineal)

Dificultade: baixa

O concello de Burela está situado na Mariña luguesa, entre o final da Rasa Cantábrica, na zona máis baixa e estreita da mesma, e as últimas estribacións da serra dos Cabaleiros. Un traxecto curto pero de gran interese xeolóxico e paisaxístico con dúas metades de características diferentes provocadas pola presenza de dous tipos de rochas: as cuarcitas, que se atopan na metade leste, metamórficas, dispostas en capas e de fracturas rectas e perpendiculares, que forman cantís cortados a pico con numerosos arcos e furnas entre os que hai pequenos seos con coiros miúdos e algunhas praias; e os granitos, da metade oeste, rochas que se presentan en grandes masas compactas que orixinan cantís con formas redondeadas ou de castelo entre os que hai ocos con grandes bolos. A maiores dos distintos tipos de rochas e as alteracións que presentan nas zonas de contacto, na zona de Burela a actuación das forzas xeolóxicas provocou a deformación e a compresión das cuarcitas e creou nelas numerosos pregues que son ben visibles entre a "igreja" de Coeda e o porto, e especialmente nos cortes que se fixeron para crear a área de almacenamento da superficie portuaria.

A importancia xeolóxica da costa de Burela fai que estea catalogada como **XEOSITE** (Lugar Xeolóxico de Interese Internacional), formando parte da ZONA DE CIZALLA BASAL DO MANTO DE MONDOÑEDO, e **LIX** (Lugar de Interese Xeolóxico do Estado).

Vista de Burela desde o miradoiro da área de lecer do monte Castelo

Burela acolle o conxunto de pregues mellor conservado de toda Galiza. Unhas estruturas xeolóxicas de máis de 300 millóns de anos de antigüidade (Oroxenia Varisca). Producíronse como consecuencia da colisión das masas continentais Laurusia e Gondwana. As arxilas e cuarcitas aparecen deformadas como efecto da presión exercida sobre as rochas durante os movementos tectónicos.

XEOSITE (Lugar Xeolóxico de Interese Internacional), **AL002e (Geosite OV003e)**. **Zona de cizalla basal do manto de Mondoñedo en Burela.** Inclúe todo o litoral do concello agás parte da zona portuaria e a praia da Marosa. Dúas áreas diferenciadas (cuarcitas da Rasa de Ribadeo e Granitos de San Cibrao) que conflúen na zona do porto (Castrelo). Interese: Tectónico. Xeomorfolóxico.

A costa de Burela forma parte do tramo de costa Galega coñecido como Arco Cantábrico, chamado tamén Rías Altas, que vai desde Ribadeo ata o Cabo Ortegal, á beira do mar Cantábrico. Unha parte pertence á Rasa de Ribadeo, unha plataforma aplanada e elevada que cae directamente ao mar.

A **rasa de Ribadeo** forma parte da rasa Cantábrica que se estende desde o cabo de Peñas (Asturias) ata Burela. É unha superficie elevada (planalto) sobre o nivel do mar, moi chan, cunha pendente suave cara ao mar que se corta bruscamente terra a dentro, na liña na que se cree que antigamente estaban os cantís. Comeza con maior altura en Asturias, con 110 a 120 m, e vai descendendo pouco a pouco ata Burela onde só acada de 3 a 5 m. Na beira costeira remata en zonas de cantís que caen case rectos e zonas de praias. Así mesmo está interrompido polos vales dalgúns ríos.

A orixe desta rasa ou planalto foi moi estudada por diversos especialistas que barallan distintas hipóteses sobre as causas que puideron actuar máis ou menos combinadas: proceso tectónico de fallas e levantamento da costa no final da Oroxenia Hercínica, movementos epiroxénicos Alpinos, e elevación e descenso do nivel do mar con maior ou menor acción erosiva.

LIX (Lugar de Interese Xeolóxico) **“Erosión nos Granitos de Burela”**. Morfoloxía da erosión costeira en granitos de dúas micas con formas de paralepípedos. Situación: na punta da Laxe, preto da praia da Marosa.

PERCORRIDO

Comezamos na **praia do Cantiño**, de area compacta e fina produto do desgaste das rochas que a circundan, e camiñando logo polo paseo rodeamos a **punta do Cantiño**, o seo da **Ronca** cos seus arcos, a **Pasada da Ronca**, a área de lecer, o **portiño das Pombas** e ver desde alí a **Pedra Doncela**, para seguir polo paseo, agora xa sen vistas da costa por cousa dos toxos, e comezamos a subir ata atopar á dereita un desvío polo que se baixa ao **Bolar do Perdouro**, e por el á **“Igrexa” de Coeda**, un fermoso espazo creado pola erosión, para continuar pola base do cantil, polos **Guincheiros**, cantís con pregues, ata a **Baixada da Limosa**, unha pequena praia apegada á parede do porto, e entramos na zona portuaria que nos paredóns da esquerda ten os **pregues** máis visibles e máis chamativos. Cruzando o quilómetro longo da zona portuaria entramos nas **praias do Penoural**, **O Portelo** e **O Cabaliño** e no paseo, que entre a estrada e o mar, nos permite percorrer o resto do litoral pasando polo **cabo Burela**, a **praia do Ril**, e a **punta da Laxe** antes de rematar no areal máis importante do concello, a praia da **Marosa**. Camiñaremos uns 6,5 km lineais por un trazado ben acondicionado a non ser no tramo que facemos pola base do cantil (o Bolar, a Igrexa e os Guincheiros) para o que ademais é necesario ter en conta a marea.

Praia do Cantiño, onde se pode apreciar a Rasa Cantábrica. Destaca a presenza de conglomerados sobre os cantís. Na zona abundan os arcos e furnas.

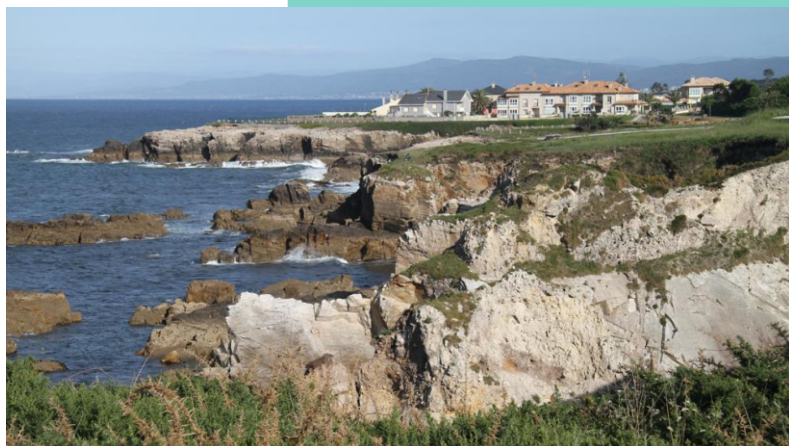
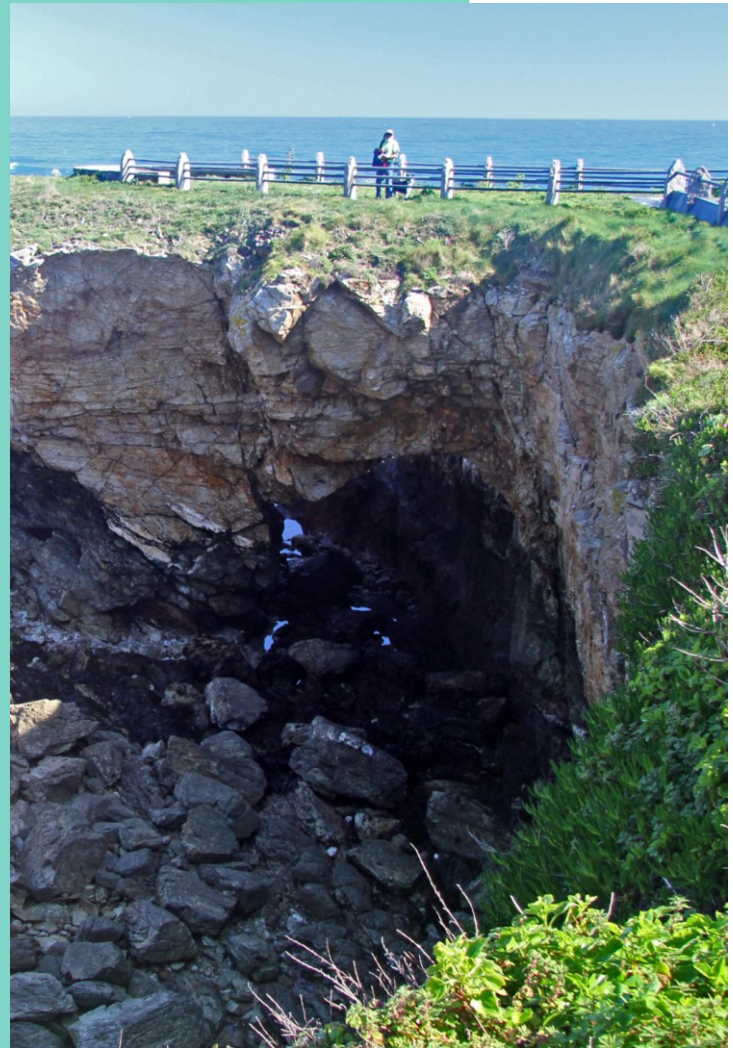

Punta do Cantiño

Ronca da Cova da Moura

Punta do Carboeiro

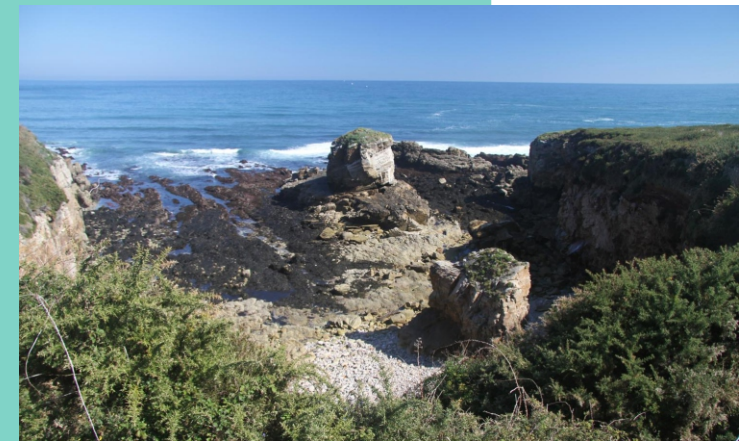
Ronca de Ancares

Río de Ancares

Pasada da Ronca

Punta de Ancares

Portiño e Castelo das Pombas

Portiño e Castelo das Pombas

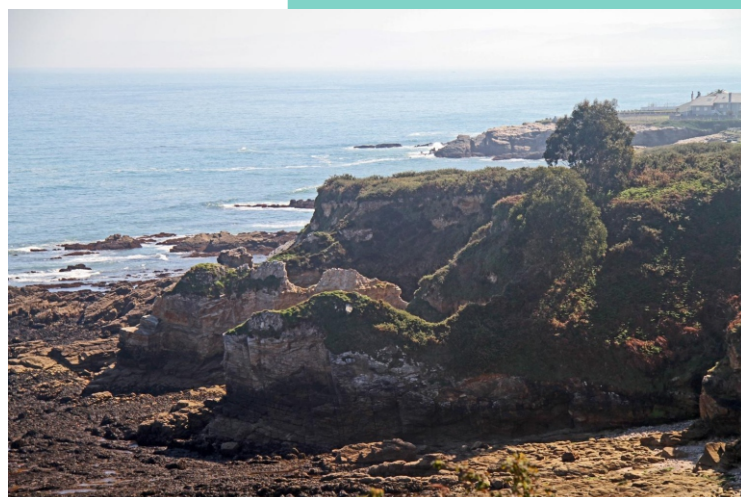
Punta do Poxigo

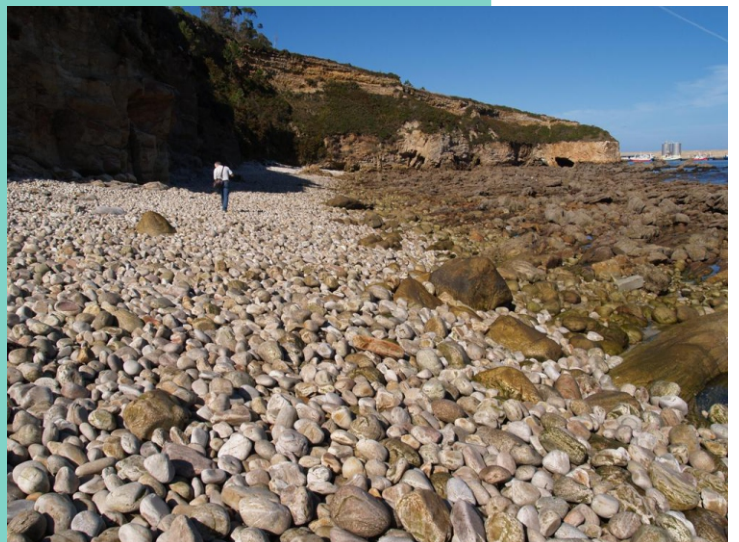
Lombo da Besta

Pena Doncela

Pasada da Rosa

Bolar do Perdouro

Cantís, coído e pregamentos do Perdouro

Bolar do Perdouro e igrexa de Coeda

Nos cantís do Perdouro chama a atención a “líña de discordancia” que se observa no cantil e que indica a presenza de dúas capas sedimentarias claramente diferenciadas.

Curiosa furna producida pola erosión diferencial no cantil do Castrelo, nun filón de cuarzo que aflora entre as cuarcitas predominantes da zona.

Igrexa de Coeda

Entre o Perdouro e o porto de Burela atópase Castrelo, un conxunto de grande interese xeolóxico formado distintos tipos de rochas con furnas, arcos e pregamentos, que so se poden visitar coa marea baixa.

Pasada das Cabras

11-Baixada da Limosa

Os Guincheiros

Pregues do porto de Burela, un auténtico museo a ceo aberto de máis de 300 millóns de anos de antigüidade.

Porto de BURELA. Porto de Burela, o principal porto pesqueiro e de mercadorías da Galiza cantábrica, especializado en pesca de altura (gran Sol), e costeira do bonito. A súa lonxa é a cuarta en importancia de Galiza.

Pedra de Burela co faro

O Penoural. Praia da Pena de Ouro

Praia do Portelo

Punta e praia do Cabaliño

Cabo Forcado

Punta da Correa

Cabo Burela. Punta da Égoa.

Punta da Égoa.

Cabo Burela

19-A Balea

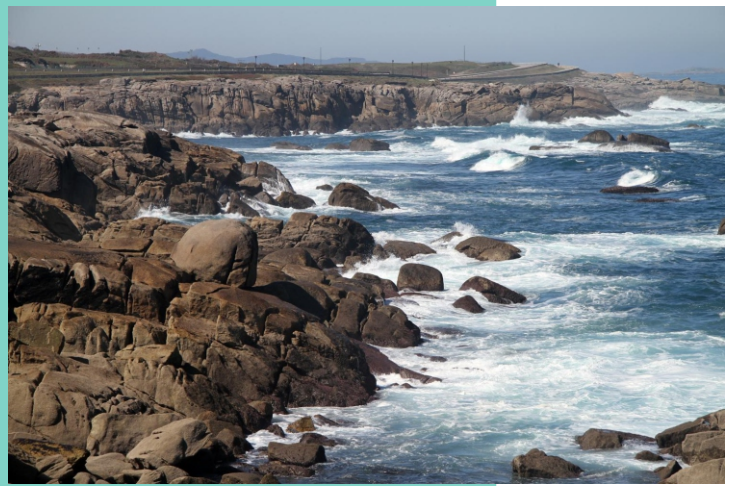

As Chanciñeiras

Mesa do Baño

Area das Cabras

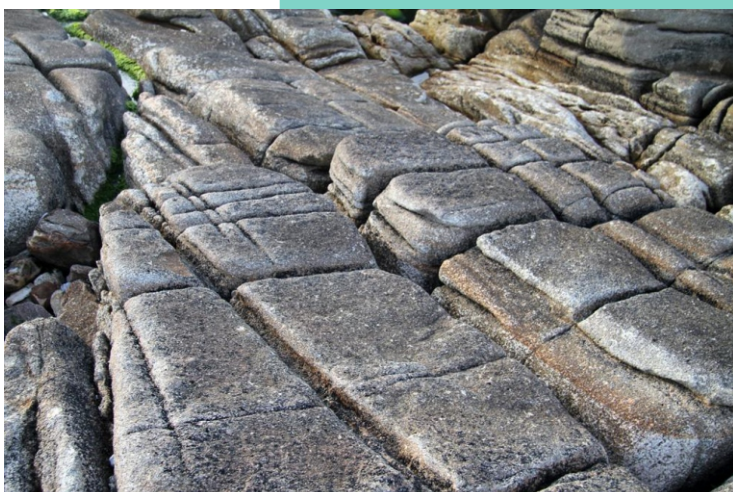
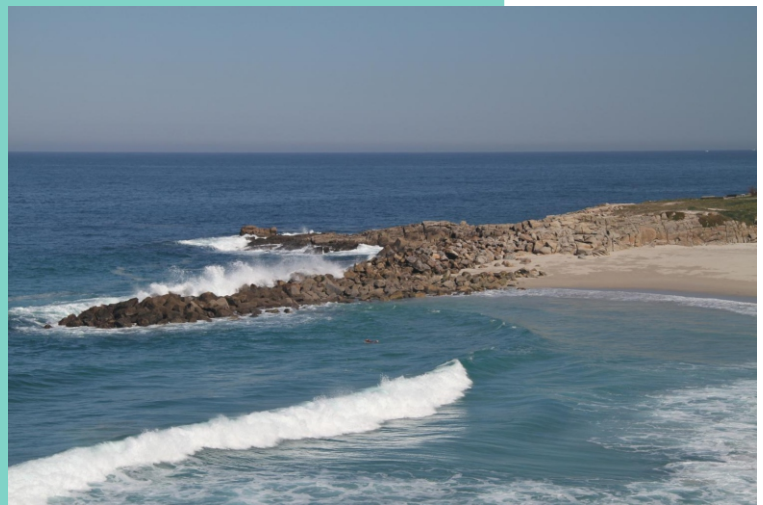
As carreíñas. As Salgasas. Ao fondo As Altas de Fóra

Praia do Ril. O Castelo.

Punta da Laxe

Curiosa forma de erosión nos granitos da punta da Laxe

A Dorna. O Remiche.

Praia da Marosa

26-O Fócaro As Piazosas.

Fentos (*Adiantum capillus veneris*) nunha furna costeira

Corvo mariño